

Sygn. akt I PK 307/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)
SSN Zbigniew Hajn (sprawozdawca)
SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa P. B.
przeciwko Uniwersytetowi w K.
o uznanie, nakazanie i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 czerwca 2014 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 29 maja 2013 r.

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Powód P. B. pozwem z 19 lipca 2011 r. domagał się zobowiązania strony pozwanej do przeprowadzenia i rozstrzygnięcia ogłoszonego przez pozwanego konkursu na stanowisko profesora nadzwyczajnego w zakresie matematyki lub informatyki, w którym powód jest jedynym kandydatem. W szczególności zaś

powód wniósł o: powołanie nowej komisji konkursowej, uznanie dwóch ocen wystawionych mu przez pozwanego za okres od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. oraz od 1 stycznia 2010 r. do 31 marca 2011 r. za bezskuteczne, uznanie decyzji Rady Wydziału Matematyki i Informatyki podjętej na posiedzeniu 30 czerwca 2011 r. w sprawie rozwiązania z powodem umowy o pracę za bezskuteczną oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. Na posiedzeniu wyjaśniającym 29 listopada 2011 r. powód wniósł również o zobowiązanie rektora strony pozwanej do udzielenia odpowiedzi na pismo z 20 grudnia 2010 r. dotyczące mobbingu. Postanowieniem z 8 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy w K. stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową w zakresie roszczeń o uznanie dwóch ocen okresowych za bezskuteczne i o zobowiązanie rektora do udzielenia odpowiedzi na pismo z 20 grudnia 2010 r. i sprawę w tym zakresie przekazał do rozpoznania i rozstrzygnięcia Sądowi Okręgowemu w K. Na rozprawie 27 listopada 2012 r. powód rozszerzył żądanie pozwu, domagając się zasądzenia od strony pozwanej 16.668 zł z tytułu strat wynikających z tego, że mógł osiągnąć wyższą pensję, gdyby pozwany rozstrzygnął konkurs.

Wyrokiem z 27 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo (pkt I) oraz zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej 1.860 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II).

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że powód 18 czerwca 2009 r. zgłosił się do konkursu na stanowisko profesora nadzwyczajnego na Wydziale Matematyki i Informatyki w zakresie matematyki lub informatyki w Instytucie Informatyki. Powód był jedynym kandydatem w tym konkursie. Dnia 16 grudnia 2009 r. zwrócił się do rektora ds. polityki kadrowej i finansowej o spowodowanie wyboru recenzentów w konkursie na stanowisko profesora nadzwyczajnego na Wydziale Matematyki i Informatyki w Instytucie Informatyki. W tym samym dniu powód zwrócił się do dziekana Wydziału Matematyki i Informatyki o odłożenie punktu 6 porządku obrad rady wydziału dotyczącego konkursu na stanowisko profesora nadzwyczajnego w zakresie matematyki lub informatyki w Instytucie Informatyki do czasu odpowiedzi rektora na jego pismo z 16 grudnia 2009 r. W dniach 10 i 17 grudnia 2009 r. Komisja ds. Kadry Wydziału Matematyki i Informatyki zajmowała się sprawą

konkursu na stanowisko profesora nadzwyczajnego w zakresie matematyki lub informatyki w Instytucie Informatyki. Dnia 17 grudnia 2009 r. Komisja zajmowała się sprawą wyłonienia kandydatów na recenzentów według trybu zaproponowanego przez przewodniczącą Komisji. Komisja negatywnie oceniła kandydaturę powoda i miała zamiar przedstawić taką ocenę radzie wydziału. Podstawą negatywnej oceny był brak publikacji powoda z zakresu matematyki lub informatyki w liczących się czasopismach. Dnia 17 grudnia 2009 r. Rada Wydziału Matematyki i Informatyki zdjęła punkt 6 porządku obrad. Pismem z 25 stycznia 2010 r. powód poinformował rektora ds. polityki kadrowej i finansowej, że komisja ds. rozwoju na Wydziale dokonała ocenzurowania jego dorobku naukowego w konkursie na stanowisko profesora nadzwyczajnego w zakresie matematyki lub informatyki w Instytucie Informatyki, w związku z czym zawiesza swoją kandydaturę w przedmiotowym konkursie. Pismem z 27 stycznia 2010 r. powód poinformował dziekana Wydziału Matematyki i Informatyki że w związku z jego pismem do rektora z 25 stycznia 2010 r. sprawa konkursu jest chwilowo bezprzedmiotowa. Na posiedzeniu rady wydziału 28 stycznia 2010 r. dziekan poinformował, że otrzymał informację od prorektora o rezygnacji z udziału w konkursie jedyne kandydata, który zgłosił się do konkursu, w związku z czym dziekan zdjął punkt 6 z porządku obrad. Pismem z 14 czerwca 2010 r. powód poinformował rektora ds. polityki kadrowej i finansowej, że reaktywuje swoje uczestnictwo w konkursie na stanowisko profesora nadzwyczajnego na Wydziale Matematyki i Informatyki w zakresie matematyki lub informatyki w Instytucie Informatyki. Powód nie zgłaszał się do kolejnych ogłaszanych konkursów. Rada Wydziału Matematyki i Informatyki na posiedzeniu 30 czerwca 2011 r. podjęła uchwałę, w której wyraziła zgodę na wypowiedzenie mianowania powodowi zgodnie z § 170 Statutu Uniwersytetu. Po tej decyzji rady powód nie otrzymał oświadczenia o wypowiedzeniu stosunku pracy.

W ocenie Sądu Rejonowego żądania powoda nie mogły zostać uwzględnione. Tryb przeprowadzenia konkursu na stanowisko, na którym zatrudnienie następuje na podstawie mianowania, jak na stanowisko profesora nadzwyczajnego, uregulowany został w § 156 i § 158 Statutu, natomiast kryteria kwalifikacyjne, w tym wymóg oceny dorobku naukowego określony został w § 161 Statutu. Żaden z tych przepisów nie przewiduje możliwości zawieszania udziału

przez kandydata, który zgłosił się do udziału w konkursie. Powód pismem z 25 stycznia 2010 r., skierowanym do Prorektora Uniwersytetu do spraw polityki kadrowej i finansowej prof. dr hab. M. V., poinformował „o zawieszeniu” swojej kandydatury w konkursie na stanowisko profesora nadzwyczajnego na Wydziale Matematyki i Informatyki w zakresie matematyki lub informatyki w Instytucie Informatyki. Wobec braku podstaw do zawieszenia udziału w konkursie i faktu, że powód był jedynym kandydatem, słusznie strona pozwana potraktowała pismo powoda informujące o zawieszeniu jego kandydatury w przedmiotowym konkursie jako rezygnację powoda z udziału w konkursie. Ani przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r.- Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r., poz. 572), ani przepisy Statutu Uniwersytetu nie przewidują roszczenia o zobowiązanie do przeprowadzenia i rozstrzygnięcia konkursu na stanowisko profesora nadzwyczajnego, tym bardziej w sytuacji wcześniejszej rezygnacji jedynego kandydata. Powołanie komisji konkursowej jest wewnętrzną sprawą uczelni. Zdaniem Sądu pierwszej instancji wobec nieprzysługiwania powodowi roszczenia powództwo w tym zakresie należało oddalić. W konsekwencji należało również oddalić żądanie zasądzenia 16.668 zł jako różnicy w zarobkach, jakie powód by osiągnął gdyby został zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego, a zarobkami rzeczywiście uzyskanymi. Zgodnie z art. 125 powołanej ustawy stosunek pracy z mianowanym nauczycielem akademickim może być rozwiązany również z innych ważnych przyczyn, po uzyskaniu opinii organu kolegialnego wskazanego w statucie uczelni. Zgodnie z § 170 Statutu organem takim jest właściwa rada wydziału. Art. 136 ustawy- Prawo o szkolnictwie wyższym przewiduje, że w sprawach dotyczących stosunku pracy pracowników uczelni, nieuregulowanych w ustawie, stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r.- Kodeksu pracy. Powyższe oznacza, że zastosowanie znajdzie art. 45 k.p., co z kolei oznacza, że możliwe jest orzekanie w przedmiocie oświadczenia pracodawcy o wypowiedzeniu stosunku pracy i w ramach badania prawidłowości wypowiedzenia np. badanie zachowania trybu określonego w Statucie uczelni. Oznacza to natomiast brak roszczenia o uznanie uchwały rady wydziału w przedmiocie wyrażenia zgody na wypowiedzenie stosunku pracy za bezskuteczną, jeżeli konsekwencją tej uchwały nie było oświadczenie rektora o wypowiedzeniu stosunku pracy. Rektor takiego

oświadczenia powodowi nie złożył mimo uchwały rady wydziału z dnia 30 czerwca 2011 r. Skoro powodowi nie przysługiwało roszczenie o uznanie uchwały rady wydziału za bezskuteczną, to powództwo również w tym zakresie należało oddalić.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zaskarżając go w całości i wnosząc o jego zmianę na korzyść powoda w punktach 1, 4, 5, 6 pozwu. Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Wyrokiem zaskarżonym rozpoznawaną skargą kasacyjną Sąd Okręgowy oddalił apelację i zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej 960 zł tytułem kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd stwierdził, że ustalenia Sądu pierwszej instancji zostały dokonane w sposób właściwy. Sąd Okręgowy wyjaśnił, że Sąd Rejonowy rozstrzygał o zasadności sformułowanych żądań, które obejmowały: żądanie zobowiązania strony pozwanej do przeprowadzenia i rozstrzygnięcia ogłoszonego przez pozwanego konkursu na stanowisko profesora nadzwyczajnego w zakresie matematyki lub informatyki, a w szczególności powołania nowej komisji konkursowej, żądanie uznania decyzji Rady Wydziału Matematyki i Informatyki podjętej na posiedzeniu 30 czerwca 2011 r. w sprawie rozwiązania z powodem umowy o pracę za bezskuteczne oraz żądanie zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powoda 16.668 zł z tytułu strat wynikających z tego, że powód mógł osiągnąć wyższą pensję, gdyby pozwany rozstrzygnął konkurs. Pozostałe roszczenia dotyczące: uznania dwóch ocen wystawionych powodowi przez pozwanego za okres od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. i od 1 stycznia 2010 do 31 marca 2011 r. oraz zobowiązania rektora strony pozwanej do udzielenia odpowiedzi na pismo z 20 grudnia 2010 r. dotyczącego mobbingu, Sąd pierwszej instancji po stwierdzeniu swojej niewłaściwości rzeczowej, przekazał do rozpoznania i rozstrzygnięcia Sądowi Okręgowemu w K. Sąd Rejonowy nie rozpoznawał także w tym postępowaniu nowego pozwu powoda z 21 maja 2012 r. stanowiącego odwołanie od wygaśnięcia stosunku pracy w związku z uzyskaniem wieku emerytalnego i żądaniem przywrócenia do pracy (ze względu na skład sądu). Z przytoczonych wyżej względów Sąd pierwszej instancji nie zajmował się kwestią negatywnej oceny kandydatury powoda przez Komisję Konkursową, co powód

zarzucił w apelacji, skoro nie była ona związana z przedmiotem niniejszego postępowania. Nie było także rzeczą Sądu rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji ustalenie przyczyn, dla których powód dokonał zawieszenia swojego uczestnictwa w przedmiotowym konkursie.

Według Sądu Okręgowego, istotą sporu była natomiast ocena i rozstrzygnięcie, czy zasadne były żądania P. B., aby sąd zobowiązał stronę pozwaną do przeprowadzenia i rozstrzygnięcia ogłoszonego konkursu na stanowisko profesora nadzwyczajnego w zakresie matematyki lub informatyki, powołania nowej komisji konkursowej, uznania decyzji Rady Wydziału Matematyki i Informatyki z 30 czerwca 2011 r. za bezskuteczną oraz czy zasadne było roszczenie zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powoda 16.668 zł z tytułu strat wynikających z tego, że powód mógł osiągnąć wyższą pensję, gdyby pracodawca rozstrzygnął konkurs.

W ocenie Sądu Okręgowego sformułowane przez P. B. roszczenia w zakresie zobowiązania strony pozwanej do powołania nowej komisji konkursowej, przeprowadzenia i rozstrzygnięcia konkursu na stanowisko profesora, jak słusznie przyjął Sąd pierwszej instancji nie były zasadne. Żądania te tylko wówczas mogłyby być usprawiedliwione co do zasady, gdyby w świetle okoliczności sprawy strona pozwana była zobowiązana do podjęcia działania w oparciu o obowiązujące ją regulacje prawne, a powód uprawniony do żądania wykonania tego przez pozwaną. Tymczasem powód zgłosił do konkursu swoją kandydaturę na stanowisko profesora nadzwyczajnego, ale następnie pismem z 25 stycznia 2010 r. skierowanym do prorektora Uniwersytetu do spraw polityki kadrowej i finansowej poinformował „o zawieszeniu” swojej kandydatury w konkursie na to stanowisko. Słusznie zatem strona pozwana, a następnie Sąd Rejonowy przyjęli, że takie oświadczenie powoda należało uznać za jego rezygnację z udziału w konkursie, skoro przepisy prawa, a więc Ustawa o szkolnictwie wyższym i Statut Uniwersytetu, nie przewidywały dla zgłaszającego się do konkursu możliwości zgłoszenia „zawieszenia” udziału kandydata, a także jego reaktywacji do poprzedniego stanu. Zatem brak było podstaw prawnych do tego, by skuteczne były żądania powoda zmierzające do powołania przez pracodawcę nowej komisji konkursowej oraz przeprowadzenia konkursu i jego rozstrzygnięcia, z uwzględnieniem kandydatury

powoda. Także Statut Uniwersytetu w zakresie trybu przeprowadzenia konkursu (§ 156-159) nie przewiduje możliwości zawieszenia postępowania konkursowego. Ogłoszony konkurs, w świetle postanowień statutu, powinien zostać rozstrzygnięty po dokonaniu stosownych procedur, chyba że brak byłoby kandydatur na ogłoszone stanowisko. Za niezasadny Sąd Okręgowy uznał również zarzut niewłaściwego ustalenia przez Sąd w kwestii poinformowania 28 stycznia 2010 r. przez dziekana rady wydziału o rezygnacji z udziału w konkursie. Sąd pierwszej instancji poczynił te ustalenia na podstawie treści protokołu posiedzenia Rady Wydziału Matematyki, a kwestionowane ustalenia odpowiadały treści tego dokumentu. Nie ma też podstaw prawnych do zakwestionowania przez sąd podjętej 30 czerwca 2011 r. uchwały Rady Wydziału Matematyki i Informatyki w przedmiocie wyrażenia zgody na wypowiedzenie powodowi mianowania. Zakres badania w tej kwestii przez Sąd, jest ograniczony jedynie do stwierdzenia czy taka decyzja została podjęta, nie należy natomiast do jego oceny, czy była ona właściwa.

Za prawidłowe Sąd odwoławczy uznał także rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w przedmiocie żądania zapłaty 16.668 zł. Powód wskazywał w procesie, że nierozstrzygnięcie konkursu przez stronę pozwaną spowodowało poniesienie przez niego straty finansowej w postaci utraty zarobków, które by osiągnął na stanowisku profesora nadzwyczajnego. Szkody tej upatrywał więc w fakcie niewykonania przez stronę pozwaną obowiązku przeprowadzenia konkursu, w wyniku którego zostałby mianowany na stanowisko profesora, przez co doszło do utraty spodziewanych przez niego korzyści, tj. wyższego wynagrodzenia obowiązującego na tym stanowisku profesora. Dla zaistnienia odpowiedzialności strony pozwanej powód musiałby wykazać (art. 6 k.c. z związku z art. 300 k.p.), że pracodawca miał obowiązek przeprowadzenia konkursu i jego rozstrzygnięcia z udziałem powoda oraz że zostałby powołany na stanowisko profesora, na którym otrzymywałby wyższe wynagrodzenie, zaś na skutek bezczynności pracodawcy mimo obowiązku działania (przeprowadzenie i rozstrzygnięcie konkursu) doznał szkody, oraz że pomiędzy niewykonaniem zobowiązania a szkodą istniał związek przyczynowy (art. 471 k.c. w związku z art. 300 k.p.). Tymczasem wyżej wymienione przesłanki odpowiedzialności nie zostały wykazane. W szczególności powód nie udowodnił, że strona pozwana miała obowiązek przeprowadzić konkurs

z jego udziałem, że zostałby mianowany na stanowisko profesora z wyższym wynagrodzeniem, a w związku z tym, że poniósł szkodę w postaci utraconych zarobków.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył w całości powód, zarzucając naruszenie art. 1 k.p.c., przez rozpoznanie sprawy należącej do właściwości Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K., bowiem postępowanie prowadzone w trybie konkursu na stanowisko profesora nadzwyczajnego w pozwanym Uniwersytecie, pomimo że nie zakończyło się decyzją administracyjną, a decyzja rektora Uniwersytetu w K. o nominacji na stanowisko profesora nadzwyczajnego (zwyczajnego) jest elementem prawa pracy, to tryb powoływania recenzentów do oceny dorobku naukowego zbliżony jest do postępowania administracyjnego i nie ma elementów cywilno-prawnych. W każdym razie tryb postępowania poprzedzającego nominację budzi poważne wątpliwości co do zaliczenia go do prawa pracy i prowadzenia postępowania w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania cywilnego. Na wypadek, gdyby Sąd Najwyższy nie podzielił stanowiska powoda w zakresie nieważności postępowania lub jego części, skarżący zarzucił naruszenie art. 56 w związku z art. 65 § 1 k.c., przez przyjęcie, bez merytorycznego zbadania celu oświadczenia woli powoda o zawieszeniu udziału w konkursie oraz art. 32 w związku z art. 2 Konstytucji RP w zakresie równego traktowania wszystkich przez władze publiczne, co oznacza, że w każdej sprawie należy stosować kryteria dające szanse wszystkim bez względu na sympatie, przynależność do organizacji, kolor skóry czy status społeczny itp.

Skarżący wniósł o zniesienie postępowania przed Sądem Okręgowym w K. w sprawie zakończonej wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną oraz poprzedzającego go postępowania przed Sądem Rejonowym i umorzenie postępowań w obu instancjach z zasądzeniem na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego za wszystkie instancje według norm prawem przepisanych z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym ewentualnie, w razie nieuwzględnienia zarzutu o braku kognicji sądów do orzekania w przedmiotowej sprawie, zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego i zasądzenie na rzecz powoda 16.668 zł z odsetkami od daty wniesienia pozwu lub uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego

rozpoznania przez Sąd Okręgowy, z uwzględnieniem kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Pełnomocnik skarżącego odniósł przedmiotową skargę do całości wyroku Sądu Okręgowego, w którym Sąd oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego, oddalającego powództwo. Jak wskazał Sąd Okręgowy, określając zakres swojego orzeczenia, zaskarżony rozpoznawaną skargą wyrok odnosi się do roszczeń powoda dotyczących: (-) zobowiązania strony pozwanej do przeprowadzenia i rozstrzygnięcia ogłoszonego przez pozwanego konkursu na stanowisko profesora nadzwyczajnego w zakresie matematyki lub informatyki, (-) powołania nowej komisji konkursowej, (-) uznania decyzji Rady Wydziału Matematyki i Informatyki podjętej na posiedzeniu 30 czerwca 2011 r. w sprawie rozwiązania z powodem umowy o pracę za bezskuteczną oraz (-) zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powoda 16.668 zł z tytułu strat wynikających z tego, że powód mógł osiągnąć wyższą pensję, gdyby pozwany rozstrzygnął konkurs. Co do pozostałych roszczeń powoda objętych powództwem Sąd drugiej instancji stwierdził, że nie były one przedmiotem rozstrzygnięcia zawartego w wyroku Sądu pierwszej instancji. Biorąc pod uwagę zakres powództwa, wraz z jego rozszerzeniem na rozprawie 27 listopada 2012 r., oraz zważywszy, że Sąd pierwszej instancji uznał się za niewłaściwy rzeczowo do rozpoznania roszczeń powoda o uznanie dwóch ocen wystawionych mu przez pozwanego za okres od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. oraz od 1 stycznia 2010 r. do 31 marca 2011 r. za bezskuteczne i o zobowiązanie rektora strony pozwanej do udzielenia odpowiedzi na pismo z dnia 20 grudnia 2010 r. dotyczące mobbingu, przekazując je do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K., należy przyjąć, że wskazanie na zaskarżenie wyroku Sądu Okręgowego w całości odnosi się do wyżej wskazanego zakresu.

W pierwszej kolejności rozważenia wymaga zarzut nieważności postępowania. Skarżący opiera ten zarzut na tezie, zgodnie z którą orzekające w sprawie Sądy - Rejonowy i Okręgowy - naruszyły art. 1 k.p.c., przez rozpoznanie

sprawy właściwej do rozpoznania przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w K., bowiem tryb powoływania recenzentów do oceny dorobku naukowego zbliżony jest do postępowania administracyjnego i nie ma elementów cywilno-prawnych.

Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod rozwagę nieważność postępowania. Z tego względu przy rozpoznawaniu tego zarzutu Sąd Najwyższy nie jest związany podstawą skargi, w tym wskazaniem przepisów, z których naruszeniem skarżący wiąże nieważność postępowania. Nie ma więc znaczenia, że pełnomocnik skarżącego nie zarzucił naruszenia art. 2 k.p.c., normującego kluczową dla rozpatrywanego zarzutu kwestię dopuszczalności drogi sądowej w sprawach cywilnych, jak również brak zarzutów naruszenia innych przepisów, w tym postanowień Statutu, mających znaczenie dla rozstrzygnięcia o dopuszczalności lub niedopuszczalności drogi sądowej dla rozpoznania roszczeń powoda.

Rozważany zarzut należy uznać za bezpodstawny. Stosunek pracy nauczyciela akademickiego jest zobowiązaniowym stosunkiem pracy, a roszczenia z tego stosunku i roszczenia z nim związane są, jako sprawy z zakresu prawa pracy w rozumieniu art. 476 § 1 pkt 1 k.p.c., sprawami cywilnymi w rozumieniu art. 1 k.p.c. Sprawy te nie należą do właściwości sądów szczególnych w rozumieniu art. 2 § 1 k.p.c., ani też nie zostały przekazane przez przepisy szczególne do właściwości takich sądów. Zgodnie z art. 2 § 1 k.p.c., należą więc do właściwości sądów powszechnych (art. 2 § 1 k.p.c.). Należy dodać, że sytuacje, w których organy uczelni załatwiają indywidualne sprawy w drodze decyzji, do których stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego oraz przepisy o zaskarżeniu decyzji do sądu administracyjnego, zostały wyraźnie wskazane w ustawie (por. art. 169 ust. 7 i 8, art. 175 ust. 3, art. 176 ust. 3). Zgodnie z art. 121 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r.- Prawo o szkolnictwie wyższym, (Dz.U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 ze zm.), powoływanej dalej jako „ustawa”, mianowanie po raz pierwszy w uczelni następuje po zakwalifikowaniu w drodze konkursu. Zasady i tryb przeprowadzania konkursu oraz kryteria kwalifikacyjne określa statut. Według § 150 ust. 1 Statutu Uniwersytetu (w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym sporem), podstawową formą zatrudnienia na stanowisku profesora zwyczajnego i

nadzwyczajnego jest mianowanie. Z kolei § 151 ust. 1 stanowi, że pierwsze zatrudnienie nauczyciela akademickiego na danym stanowisku na podstawie mianowania lub umowy o pracę następuje po zakwalifikowaniu w drodze konkursu. Konkurs jest, podobnie jak negocjacje, postępowanie ofertowe, czy przedwstępna umowa o pracę, sposobem nawiązania stosunku pracy lub, w wypadku osób już zatrudnionych przez podmiot ogłaszający konkurs, sposobem zmiany treści takiego stosunku (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego z: 9 kwietnia 2009 r., I PK 212/08, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 286 oraz 10 maja 2012 r., II PK 199/11, LEX nr 1226834). Jednocześnie z zasady swobody nawiązania i kształtowania stosunku pracy wynika, że żądania nawiązania stosunku pracy, zatrudnienia na danym stanowisku lub awansu nie mają roszczeniowego charakteru (art. 11 k.p.), chyba że roszczenie takie wynika wyraźnie z przepisów prawa lub wcześniejszego zobowiązania przyjętego w drodze czynności prawnej przez pracodawcę. W ocenie Sądu Najwyższego, przepisy regulujące zatrudnienie pracownika na stanowisku profesora nadzwyczajnego w szkole wyższej w okresie objętym sporem, nie dają podstawy do odejścia od wskazanej powyżej zasady i uznania, że wynika z nich obowiązek uczelni zatrudnienia na tym stanowisku kandydata spełniającego określone warunki (zob. powołany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z 10 maja 2012 r., II PK 199/11). W szczególności, zgodnie z art. 118 ust. 2 ustawy w brzmieniu sprzed 1 października 2011 r., stosunek pracy z nauczycielem akademickim w uczelni publicznej nawiązywał i rozwiązywał rektor w trybie określonym w statucie, z zastrzeżeniem art. 121 ust. 4. Stosownie zaś do § 153 ust. 2 Statutu UJ, rektor może mianować na stanowisko profesora zwyczajnego lub nadzwyczajnego wyłącznie na wniosek dziekana (...), za zgodą odpowiednio właściwej rady wydziału (...) i senatu. Z powyższych uwag wynika zatem brak materialnoprawnej podstawy do żądania przez pracownika uczelni wyższej mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego, a także brak roszczenia o wszczęcie i zakończenie postępowania w tym zakresie. W rezultacie, pomimo dopuszczalności drogi sądowej rozpoznania takich roszczeń są one nieuzasadnione, jako niemające podstawy prawnej (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego z: 16 września 2009 r., I PK 59/09, LEX nr 550994 i z 10 maja 2012 r., II PK 199/11). Należy zatem stwierdzić, że roszczenia powoda o zobowiązanie strony pozwanej do

przeprowadzenia i rozstrzygnięcia ogłoszonego konkursu na stanowisko profesora nadzwyczajnego w zakresie matematyki lub informatyki oraz o powołanie nowej komisji konkursowej należą do drogi sądowej, co przesądza o ważności w tym zakresie postępowania zakończonego zaskarżonym wyrokiem Sądu Okręgowego, jednakże są one nieuzasadnione jako pozbawione podstawy prawnej. W tej sytuacji trafnie Sąd Okręgowy stwierdził, że sformułowane przez P. B. roszczenia w zakresie zobowiązania strony pozwanej do powołania nowej komisji konkursowej, przeprowadzenia i rozstrzygnięcia konkursu na stanowisko profesora, nie były zasadne. Przedstawione wyżej żądania tylko wówczas mogłyby być usprawiedliwione co do zasady, gdyby w świetle okoliczności przedstawionej sprawy strona pozwana była zobowiązana do podjęcia działania w oparciu o obowiązujące ją regulacje prawne, a powód uprawiony do żądania wykonania tego przez pozwaną. Powyższa ocena prawna nie oznacza, że w opisanej sytuacji pracownik uczelni nie może wywodzić innych roszczeń z ewentualnej niezgodności z prawem postępowania kwalifikacyjnego, tj. warunków i procedury doboru pracownika na stanowisko. W szczególności dotyczy to uznania, że miały one charakter dyskryminujący (por. J. Stelina, (w:) System prawa administracyjnego, tom 11, Stosunek służbowy, Warszawa 2011, s. 220) albo naruszały godność lub inne określone dobro osobiste pracownika, co umożliwiłoby dochodzenie związanych z tymi naruszeniami roszczeń (zob. powołany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z 10 maja 2012 r., II PK 199/11). Nie zachodzi także nieważność postępowania w zakresie dotyczącym żądania powoda „uznania decyzji Rady Wydziału Matematyki i Informatyki podjętej na posiedzeniu 30 czerwca 2011 r. w sprawie rozwiązania z powodem umowy o pracę za bezskuteczną”. Jak wynika z zaakceptowanej przez Sąd odwoławczy argumentacji Sądu Rejonowego, kwestia ta nie była przedmiotem rozpoznania, ponieważ miałyby ona znaczenie w sprawie z odwołania od rozwiązania stosunku pracy, a z roszczeniem takim powód nie wystąpił.

Z oczywistych względów do drogi sądowej należy żądanie zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powoda 16.668 zł z tytułu strat wynikających z tego, że powód mógł osiągnąć wyższą pensję, gdyby pozwany rozstrzygnął konkurs. Ze względu na brak zarzutów dotyczących naruszenia przepisów prawnych w tym

zakresie, pomimo wskazania, że oddalenie tego roszczenia zostało objęte skargą kasacyjną Sąd Najwyższy nie może w tym zakresie poddać rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego kontroli kasacyjnej.

Bezzasadny jest też zarzut naruszenia art. 56 w związku z art. 65 § 1 k.c., przez przyjęcie, bez merytorycznego zbadania celu oświadczenia woli powoda o zawieszenie udziału w konkursie. Zarzut naruszenia tych przepisów, sformułowany został bez koniecznego wskazania art. 300 k.p., co samo w sobie dyskwalifikuje go w skardze kasacyjnej, jest poza tym bezprzedmiotowy. Wynika to ze stwierdzonego wyżej braku materialnoprawnej podstawy żądania przez pracownika uczelni wyższej mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego, a także braku roszczenia o wszczęcie i zakończenie postępowania w tym zakresie.

Nieusprawiedliwione są też zarzuty dotyczące naruszenia art. 32 w związku z art. 2 Konstytucji RP w zakresie równego traktowania wszystkich przez władze publiczne. Pełnomocnik skarżącego nie wskazał na czym polegało naruszenie tych przepisów przez Sąd drugiej instancji. Zamiast argumentacji prawnej odwołującej się do treści wskazanych przepisów Konstytucji, przedstawił wybiórczy opis postępowania konkursowego w sprawie powołania powoda na stanowisko profesora nadzwyczajnego, konkludując, że przyjęcie stanowiska strony pozwanej „przez Sądy orzekające, bez szczegółowej analizy pod względem prawnej skuteczności oraz wszystkich okoliczności (zdarzeń) występujących sprawie w ocenie pełnomocnika powoda uchybia rzetelności jako elementu sprawiedliwości, co w konsekwencji narusza podstawy demokratycznego państwa prawnego jak stanowi art. 2 Konstytucji RP”. Wywód ten, niewykazujący cech argumentacji prawnej wymaganej od autora skargi kasacyjnej, nie wskazuje też na naruszenie przez zaskarżony wyrok art. 2 i 32 Konstytucji RP.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy, na podstawie 398¹⁴ k.p.c., orzekł jak w sentencji.